T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

BİTKİSEL ÜRETİM VERİLERİ

TÜRKİYE'DE TARIM ALANLARI

Tarım Alanı	1990		2002		2017		2018		2019		2020	
	(Bin ha)	%	(Bin ha)	%	(Bin ha)	%	(Bin ha)	%	(Bin ha)	%	(Bin ha)	%
Tarla Bitkileri	18.868	67,7	17.935	67,5	15.532	66,4	15.421	66,5	15.387	66,6	15.615	67,5
Nadas	5.324	19,1	5.040	19,0	3.697	15,8	3.513	15,2	3.387	14,7	3.173	13,7
Sebze	635	2,3	930	3,5	798	3,4	784	3,4	790	3,4	779	3,4
Meyve, İçecek ve Baharat	3.029	10,9	2.674	10,1	3.343	14,3	3.457	14,9	3.525	15,3	3.564	15,4
Süs Bitkileri	-	-	-	-	5	0,02	5,1	0,02	5,2	0,02	5	0,02
TOPLAM	**27.856**	**100**	**26.579**	**100**	**23.375**	**100**	**23.180**	**100**	**23.094**	**100**	**23.136**	**100**

Kaynak:TÜİK

BAZI TARLA BİTKİLERİ EKİLİŞ ALANI VE ÜRETİM MİKTARLARI

Ürünler	Ekim Alanı (1000 ha)									Üretim (1000 ton)							
	2012	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		2012	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Buğday	7.529	7.919	7.867	7.672	7.669	7.299	6.846	6.922		20.100	19.000	22.600	20.600	21.500	20.000	19.000	20.500
Arpa	2.749	2.787	2.784	2.740	2.424	2.468	2.869	3.097		7.100	6.300	8.000	6.700	7.100	7.000	7.600	8.300
Çavdar	143	115	112	115	101	111	112	104		370	300	330	300	320	320	310	296
Yulaf	89	94	103	99	113	106	110	113		210	210	250	225	250	260	265	315
Çeltik	120	111	116	116	110	120	126	125		880	830	920	920	900	940	1.000	980
Aspir	16	44	43	40	27	25	16	15		20	62	70	58	50	35	22	21
Ayçiçeği	605	657	685	720	780	734	753	729		1.370	1.638	1.681	1.671	1.964	1.949	2.100	2.067
Dane Mısır	623	659	688	680	639	592	639	692		4.600	5.950	6.400	6.400	5.900	5.700	6.000	6.500
Kolza	30	32	35	35	17	38	53	35		110	110	120	125	60	125	180	122
Kuru Fasulye	93	91	94	90	90	85	89	103		200	215	235	235	239	220	225	280
Kütlü Pamuk	488	468	434	416	502	519	478	359		2.320	2.350	2.050	2.100	2.450	2.570	2.200	1.774
Mercimek	237	250	224	252	293	277	282	248		438	345	360	365	430	353	354	371
Nohut	416	389	359	360	395	514	521	512		518	450	460	455	470	630	630	630
Patates	174	130	154	145	143	136	141	148		4.795	4.166	4.760	4.750	4.800	4.550	4.980	5.200
Soya	32	34	37	38	32	33	35	35		122	150	161	165	140	140	150	155
Şeker Pancarı	281	289	274	322	339	292	314	338		15.000	16.743	16.023	19.593	21.149	17.436	18.086	21.000
Tütün	108	99	92	93	95	93	81	75		73	75	68	70	80	80	70	77
Soğan(kuru)	73	60	58	60	58	53	61	68		1.736	1.790	1.879	2.121	2.132	1.931	2.200	2.280
Çay	76	76	76	76	82	78	78	83		1.250	1.266	1.328	1.350	1.300	1.481	1.407	1.418

Kaynak: TÜİK

Seçilmiş tarla ürünlerinde yeterlilik dereceleri 2019-2020

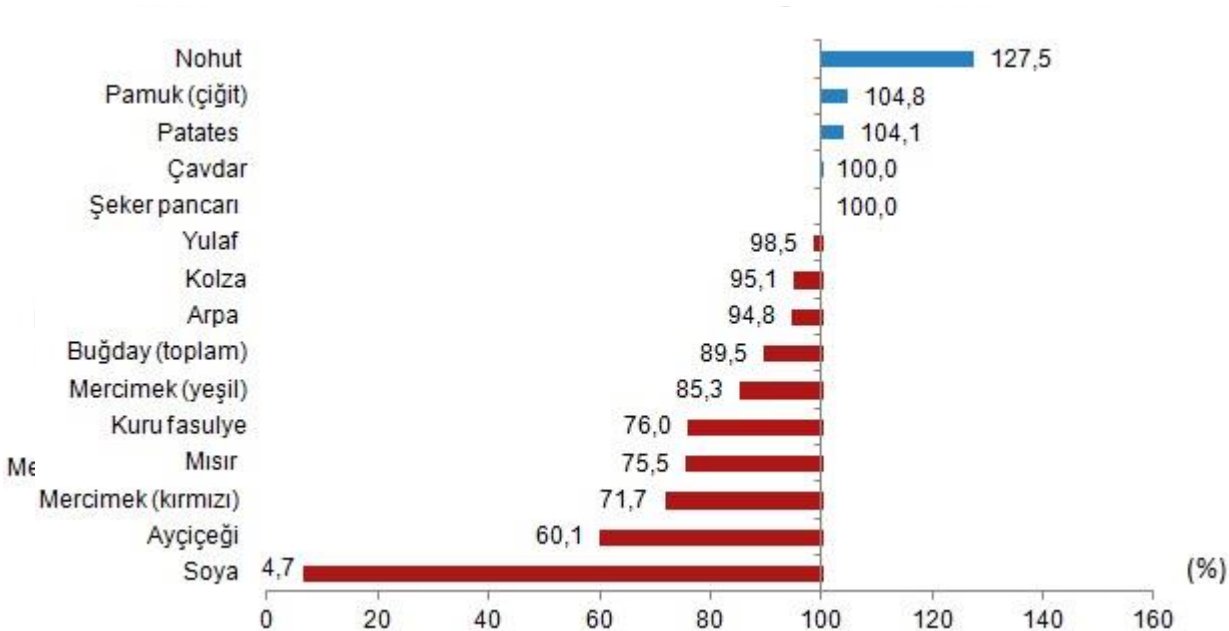

Kaynak: TÜİK

MEYVE ÜRETİM MİKTARLARI-1 (Ton)

ÜRÜNLER	Yıllar						
YUMUŞAK ÇEKİRDEKLİLER	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Armut	462.336	463.623	472.250	503.004	519.451	530.723	545.569
Ayva	107.243	112.900	126.400	174.038	176.479	180.542	189.251
Elma	2.480.444	2.569.759	2.925.828	3.032.164	3.625.960	3.618.752	4.300.486
Muşmula	4.134	4.205	4.252	4.352	4.695	4.790	4.964
Yenidünya	12.900	12.717	13.950	15.184	15.984	16.170	16.402
SERT ÇEKİRDEKLİLER							
Erik	265.490	279.761	297.589	291.934	296.878	317.946	329.056
İğde	4.093	4.270	4.520	4.460	4.427	4.141	4.050
Kayısı	270.000	680.000	730.000	985.000	750.000	846.606	833.398
Kızılcık	10.982	10.950	10.962	10.012	10.243	10.269	14.231
Kiraz	445.556	535.600	599.650	627.132	639.564	664.224	724.944
Şeftali	608.513	642.727	674.136	771.459	789.457	830.577	892.048
Vişne	182.577	183.500	192.500	181.874	184.167	182.165	189.184
Zerdali	8.210	16.100	19.050	21.653	19.927	17.225	17.005
Zeytin	1.768.000	1.700.000	1.730.000	2.100.000	1.500.467	1.525.000	1.316.626
TURUNÇGİLLER							
Portakal	1.779.675	1.816.798	1.850.000	1.950.000	1.900.000	1.700.000	1.333.975
Mandalina	1.046.899	1.156.365	1.337.037	1.550.469	1.650.000	1.400.000	1.585.629
Limon	725.230	750.550	850.600	1.007.133	1.100.000	950.000	1.188.517
Greyfurt	229.555	250.025	253.120	260.000	250.000	249.185	238.012
Turunç	2.158	2.135	2.250	2.124	2.052	2.230	2.609
Kaynak:TÜİK							

MEYVE ÜRETİM MİKTARLARI-2 (Ton)

ÜRÜNLER	Yıllar						
SERT KABUKLULAR	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Antep fıstığı	80.000	144.000	170.000	78.000	240.000	85.000	296.376
Badem	73.230	80.000	85.000	90.000	100.000	150.000	159.187
Ceviz	180.807	190.000	195.000	210.000	215.000	225.000	286.706
Fındık	412.000	646.000	420.000	675.000	515.000	776.046	665.000
Kestane	63.762	63.750	64.750	62.904	63.580	72.655	76.045
ÜZÜMSÜ MEYVELER							
Üzüm	4.175.356	3.650.000	4.000.000	4.200.000	3.933.000	4.100.000	4.208.908
Çilek	376.070	375.800	415.150	400.167	440.968	486.705	546.525
Dut	62.879	69.334	71.724	74.383	66.647	69.317	70.620
İncir	300.282	300.600	305.450	305.689	306.499	310.000	320.000
Keçiboynuzu	13.985	12.851	13.405	15.016	15.506	16.256	18.806
Muz	251.994	270.500	305.926	369.009	498.888	548.323	728.133
Nar	397.335	445.750	465.200	502.606	537.847	559.171	600.021
Trabzon Hurması	33.470	33.725	34.650	38.043	46.676	51.317	60.661
Kivi	31.795	41.640	43.950	56.164	61.920	63.798	73.745
Avakado	1.824	1.850	1.950	2.765	3.164	4.209	5.923
Ahududu	4.587	4.320	4.312	4.989	5.875	5.975	5.445
Böğürtlen	2.402	2.425	2.468	2.739	2.540	2.708	2.511
Maviyemiş	180	180	185	225	375	443	1.287
TOPLAM	**16.876.201**	**17.525.012**	**18.693.529**	**20.580.293**	**20.494.028**	**20.578.453**	**21.853.084**

Kaynak:TÜİK * İstatistiklere dahil olmadığı yıllarda üretim verisi bulunmamaktadır.

Seçilmiş meyve ürünlerinde yeterlilik dereceleri 2019-2020

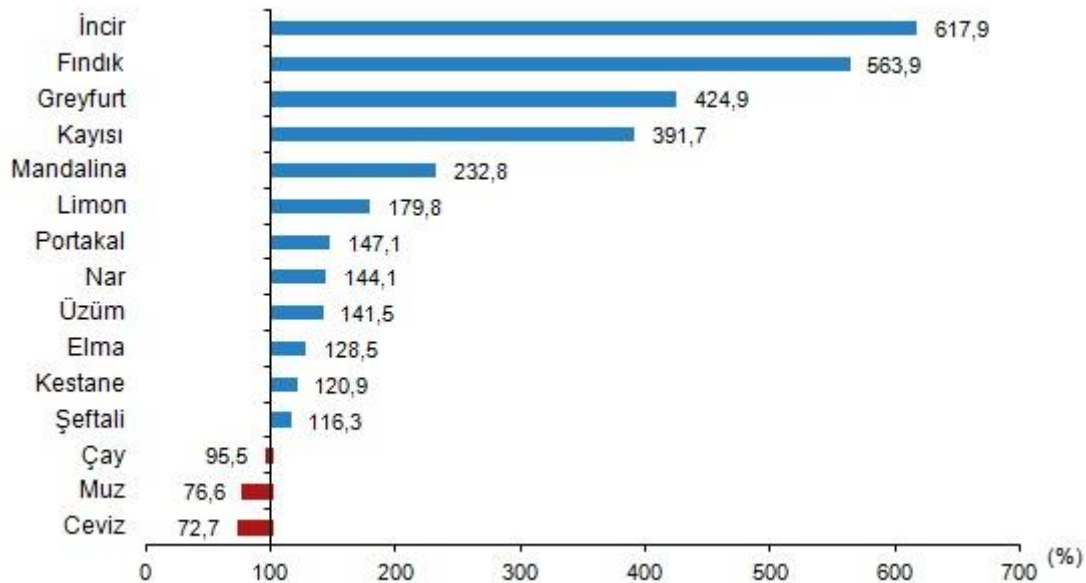

Kaynak: TÜİK

SEBZE ÜRETİM MİKTARLARI-1(ton)

ÜRÜNLER	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Soğan (taze)	153.478	148.255	141.691	134.479	138.993	142.854	142.257	129.023
Soğan (kuru)	1.904.846	1.790.000	1.879.189	2.120.581	2.131.513	1.930.695	2.200.000	2.280.000
Sarımsak (taze)	27.930	25.089	24.356	25.987	26.328	25.519	23.351	28.552
Sarımsak (kuru)	87.037	91.000	94.867	109.161	121.805	117.688	103.096	116.840
Pırasa	240.391	223.303	231.678	227.172	208.239	252.958	234.052	225.480
Havuç	569.855	557.977	534.988	554.736	569.533	642.837	663.882	588.778
Şalgam	1.938	1.509	1.393	1.651	1.768	1.530	2.388	2.599
Pancar (kırmızı)	7.286	7.161	7.028	7.774	7.553	8.119	9.917	7.881
Kereviz (kök)	16.265	14.791	15.801	18.981	21.387	21.603	23.323	23.159
Turp (bayır)	19.484	21.938	14.944	14.109	14.444	14.003	14.534	14.274
Turp (kırmızı)	158.766	169.935	179.660	179.353	178.344	177.067	198.112	204.687
Turp (beyaz)	-	1.115	5.645	5.826	5.913	5.914	6.170	4.433
Domates	11.820.000	11.850.000	12.615.000	12.600.000	12.750.000	12.150.000	12.841.990	13.204.015
Hıyar	1.754.613	1.845.749	1.822.636	1.811.681	1.827.782	1.848.273	1.916.645	1.886.239
Acur	30.606	33.238	33.082	36.006	41.863	42.631	43.204	40.644
Biber (salçalık)	814.372	829.809	879.775	957.03	1.107.713	1.128.060	1.234.423	1.291.091
Biber (dolmalık)	398.470	391.009	393.109	418.435	420.904	397.175	371.918	389.957
Biber (sivri)	946.506	907.126	919.004	967.466	945.361	930.349	902.203	838.890
Biber (çarliston)	-	104.364	115.568	114.891	134.194	99.390	117.125	116.967

SEBZE ÜRETİM MİKTARLARI-2(ton)

ÜRÜNLER	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bamya	33.545	33.103	30.574	29.529	28.536	29.111	31.428	40.654
Patlıcan	826.941	827.380	805.259	854.049	883.917	836.284	822.659	835.422
Kabak (sakız)	293.709	299.858	312.923	351.550	449.561	474.527	447.830	547.208
Balkabağı	95.076	93.672	95.363	96.268	89.737	87.207	92.319	93.659
Kabak (çerezlik)	35.586	36.331	41.612	42.181	41.326	55.043	50.265	57.184
Kavun	1.699.550	1.707.302	1.719.620	1.854.356	1.813.422	1.753.942	1.777.059	1.724.856
Karpuz	3.887.324	3.885.617	3.918.558	3.928.892	4.011.313	4.031.174	3.870.515	3.491.554
Bezelye	107.549	105.279	112.638	112.643	107.124	107.344	98.200	108.492
Fasulye	632.301	638.469	640.836	638.532	630.347	580.949	596.074	547.349
Börülce	21.336	19.353	18.043	18.108	17.414	17.657	18.420	16.781
Bakla	40.243	39.502	35.359	35.081	37.511	38.921	40.068	54.317
Barbunya fasulye	76.751	77.051	79.704	88.362	92.402	88.024	89.860	88.107
Karnabahar	158.996	161.331	182.266	195.248	199.710	225.151	234.356	216.334
Brokoli	34.649	40.818	46.353	55.082	66.105	69.592	80.920	95.057
Mantar (kültür)	34.494	38.761	39.495	40.272	40.874	46.144	49.364	55.455
Lahana (beyaz)	496.864	492.610	514.344	524.976	520.796	516.951	567.622	594.143
Lahana (kırmızı)	138.329	164.069	178.679	186.826	188.316	187.948	192.219	198.516
Lahana (Brüksel)	1.818	2.759	2.534	3.151	3.170	3.343	3.100	2.889
Lahana (karayaprak)	83.246	73.643	71.118	71.018	66.605	57.034	56.726	56.100

SEBZE ÜRETİM MİKTARLARI-2(ton)

ÜRÜNLER	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bamya	33.545	33.103	30.574	29.529	28.536	29.111	31.428	40.654
Patlıcan	826.941	827.380	805.259	854.049	883.917	836.284	822.659	835.422
Kabak (sakız)	293.709	299.858	312.923	351.550	449.561	474.527	447.830	547.208
Balkabağı	95.076	93.672	95.363	96.268	89.737	87.207	92.319	93.659
Kabak (çerezlik)	35.586	36.331	41.612	42.181	41.326	55.043	50.265	57.184
Kavun	1.699.550	1.707.302	1.719.620	1.854.356	1.813.422	1.753.942	1.777.059	1.724.856
Karpuz	3.887.324	3.885.617	3.918.558	3.928.892	4.011.313	4.031.174	3.870.515	3.491.554
Bezelye	107.549	105.279	112.638	112.643	107.124	107.344	98.200	108.492
Fasulye	632.301	638.469	640.836	638.532	630.347	580.949	596.074	547.349
Börülce	21.336	19.353	18.043	18.108	17.414	17.657	18.420	16.781
Bakla	40.243	39.502	35.359	35.081	37.511	38.921	40.068	54.317
Barbunya fasulye	76.751	77.051	79.704	88.362	92.402	88.024	89.860	88.107
Karnabahar	158.996	161.331	182.266	195.248	199.710	225.151	234.356	216.334
Brokoli	34.649	40.818	46.353	55.082	66.105	69.592	80.920	95.057
Mantar (kültür)	34.494	38.761	39.495	40.272	40.874	46.144	49.364	55.455
Lahana (beyaz)	496.864	492.610	514.344	524.976	520.796	516.951	567.622	594.143
Lahana (kırmızı)	138.329	164.069	178.679	186.826	188.316	187.948	192.219	198.516
Lahana (Brüksel)	1.818	2.759	2.534	3.151	3.170	3.343	3.100	2.889
Lahana (karayaprak)	83.246	73.643	71.118	71.018	66.605	57.034	56.726	56.100

Kaynak:TÜİK

Seçilmiş Sebze Ürünlerinde Yeterlilik Dereceleri 2019-2020

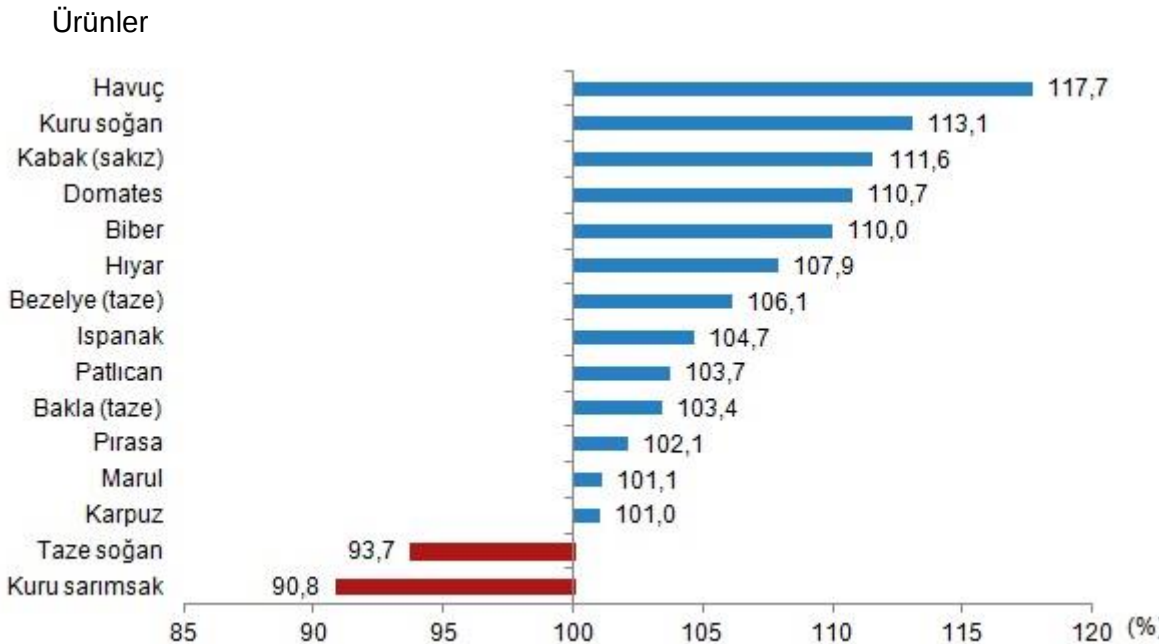

Kaynak: TÜİK

İYİ TARIM UYGULAMALARI ÜRETİM VERİLERİ

Yıllar	Üretici sayısı	Üretim alanı (da)	Üretim miktarı (ton)
2007	651	53.607	149.693
2008	822	60.231	168.190
2009	6.020	1.702.804	2.709.132
2010	4.540	781.741	1.902.072
2011	3.042	499.632	1.717.222
2012	3.676	837.171	1.538.556
2013	8.170	985.099	1.599.636
2014	21.332	2.147.705	4.151.661
2015	39.740	3.465.695	3.271.239
2016	55.609	4.741.075	5.027.892
2017	72.236	6.247.107	6.898.749
2018	73.286	6.156.137	8.230.026
2019	61.894	5.396.073	7.706.404
2020*	14.055	2.546.985	5.714.343

* Kesinleşmiş rakamlar değildir.

ORGANİK TARIM ÜRETİM VERİLERİ(Geçiş Süreci Dahil)

Yıllar	Ürün Sayısı*	Çiftçi sayısı	Yetiştiricilik Yapılan Alan(ha)	Doğal Toplama Alanı(ha)	Toplam Üretim Alanı(ha)**	Üretim Miktarı(ton)
2002	150	12.428	57.365	32.462	89.827	310.125
2003	179	14.798	73.368	40.253	113.621	323.981
2004	174	12.751	108.598	100.975	209.573	377.616
2005	205	14.401	93.134	110.677	203.811	421.934
2006	203	14.256	100.275	92.514	192.789	458.095
2007	201	16.276	124.263	50.020	174.283	568.128
2008	247	14.926	109.387	57.496	166.883	530.224
2009	212	35.565	325.831	175.810	501.641	983.715
2010	216	42.097	383.782	126.251	510.033	1.343.737
2011	225	42.460	442.581	172.037	614.618	1.659.543
2012	204	54.635	523.627	179.282	702.909	1.750.127
2013	213	60.797	461.395	307.619	769.014	1.620.387
2014	208	71.472	491.977	350.239	842.216	1.642.235
2015	197	69.967	486.069	29.199	515.268	1.829.291
2016	225	67.878	489.671	34.106	523.778	2.473.600
2017	214	75.067	520.885	22.148	543.033	2.406.606
2018	213	79.563	540.000	86.885	626.885	2.371.612
2019	213	74.545	505.140	33.283	545.870	2.030.465
2020* **	248	52.330	352.395	28.882	381.277	1.630.252

* Tür ve alttürlerin birleştirilmesiyle oluşmuş veridir.
* * Nadas alanı dahil. ***Kesinleşmiş rakamlar değildir.

TOHUM ÜRETİM MİKTARLARI (ton)

TÜRLER	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
BUĞDAY	80.107	100.101	223.094	176.202	211.848	210.044	158.452	227.852	315.676	410.766	327.924	421.588	403.769	484.204	485.225	508.191	426.658	483.957	500.574
ARPA	4.376	11.194	19.074	22.307	28.351	20.645	20.180	36.144	34.416	48.401	43.162	79.189	82.216	125.018	99.628	119.474	151.365	177.306	222.265
MISIR	15.896	21.399	27.108	30.167	16.107	14.592	34.097	28.921	35.234	31.338	32.796	38.576	66.578	56.671	52.791	58.118	62.230	53.566	68.430
ÇELTİK	1.293	1.298	1.221	3.505	3.241	3.645	3.410	5.025	5.521	8.649	8.627	7.629	9.334	8.945	12.958	10.491	10.565	9.886	9.975
AYÇİÇEĞİ	4.575	5.267	5.358	6.522	7.670	6.190	8.727	9.298	11.854	14.137	14.732	18.756	23.769	17.494	21.757	28.022	25.028	28.602	33.557
SOYA	595	373	292	201	969	752	1.274	1.169	1.982	2.274	2.248	3.699	3.408	2.443	3.664	4.101	3.230	3.960	3.937
YERFISTIĞI	1	20	81	101	61	100	50	30	70	114	147	171	151	139	206	197	160	213	232
ŞEKER PANCARI	1.421	1.241	2.450	2.720	582	1.448	947	1.005	466	1.479	1.166	896	1.163	1.448	1.168	1.195	1.818	1.425	1.563
PATATES	21.375	27.885	45.870	63.901	75.138	44.919	45.651	58.877	70.654	96.295	185.485	150.908	163.269	175.397	231.592	258.180	276.390	255.966	293.530
PAMUK	11.585	11.253	18.957	19.581	18.855	14.323	10.985	10.811	15.679	16.911	23.074	10.260	11.621	8.883	14.279	19.929	25.141	26.471	18.533
NOHUT	198	181	162	157	161	143	127	459	253	309	1.239	1.603	1.726	2.305	4.059	10.658	31.990	35.643	19.537
KURU FASULYE	29	8		30	19	3	3	3			62	54	44	109	179	624	1.032	3.925	1.998
MERCİMEK	14	15	356	285	628	1.113	380	38	107	589	894	2.078	305	1.140	14.505	12.290	22.011	35.670	36.043
KANOLA (KOLZA)	20	20	15		321	175	72	148	107	63	12	91	28	82	31	6	9	41	38
SEBZE	1.249	992	1.412	1.942	2.283	2.731	2.087	2.758	2.500	2.213	2.115	1.576	1.656	2.782	3.291	3.832	2.042	2.117	2.206
SUSAM	3	2			1	1			1	14	0	3	3	0	18	0	3	0	13
YONCA	269	279	446	476	508	678	517	864	349	473	670	610	560	634	794	887	3.000	3.501	3.456
KORUNGA	411	682	942	1.232	929	125	698	22	56	200	2	12	46	31	188	385	307	773	556
FİĞ	1.246	1.558	1.891	2.050	2.172	2.206	2.024	1.057	858	876	876	385	686	974	1.114	1.139	1.572	1.526	2.487
SORGUM-S.OTU	123	56	64	160	215	365	5	263	180	226	133	155	216	308	192	79	63	318	159
ASPİR	-							248	397	269	250	750	807	644	772	975	361	289	150
YEM ŞALGAMI	-	2	5	5	2	5		1		14	12	55	92	18	53	6	11	19	25
YEMLİK PANCAR	22	23	35	10	21	11	8	18	26	33	44	8	5	61	36	31	10	1	0
ÇİM VE ÇAYIROTU	406	353	499	636	656	799	454	50	56	3	208	106	87	236	107	167	404	366	1.145
YEM BEZELYESİ	-	-	-	-	-	-	-	-	40	374	381	484	440	811	1.585	2.321	2.121	3.656	5.398
DİĞERLERİ	13	45			10				1.483	1.312	643	3.551	3.928	5.522	7.734	8.067	11.795	14.269	15.993
TOPLAM	145.227	184.247	349.332	332.190	370.748	325.013	290.148	385.061	497.964	637.330	646.905	743.193	775.909	896.298	957.925	1.049.366	1.059.316	1.143.466	1.241.760

ÖRTÜ ALTI ÜRETİM ALANI VE MİKTARLARI

Yıllar		Üretim Alanı (Bin da)					Üretim Miktarı (Bin ton)
		Cam sera	Plastik sera	Yüksek tünel	Alçak tünel	Toplam alan	
2002		64	180	61	230	**535**	**4.271**
2003		70	167	61	185	**483**	**4.528**
2004		72	169	66	171	**478**	**4.354**
2005		65	171	67	164	**467**	**4.465**
2006		68	182	70	149	**469**	**4.717**
2007		76	195	65	158	**494**	**5.053**
2008		82	212	67	181	**542**	**5.063**
2009		83	220	77	187	**567**	**5.525**
2010		81	231	81	171	**564**	**5.750**
2011		79	248	109	176	**612**	**6.139**
2012		81	279	95	163	**618**	**6.171**
2013		81	279	98	157	**615**	**6.274**
2014		81	299	107	157	**644**	**6.482**
2015		80	309	113	162	**664**	**6.715**
2016		80	329	113	170	**692**	**7.165**
2017		86	355	120	191	**752**	**7.863**
2018		78	369	114	211	**772**	**8.071**
2019		75	379	111	224	**790**	**8.437**
2020		81	402	104	218	**805**	**8.520**
% Değ.	**2002-2020**	**27**	**123**	**70**	**-5**	**50**	100
	2019-2020	**8**	**6**	**-6**	**-3**	**2**	1

SERTİFİKALANDIRILAN MEYVE/ ASMA FİDANI VE ÇİLEK FİDESİ MİKTARLARI (Adet)

YILLAR	MEYVE	ASMA	ÇİLEK	TOPLAM
2002	2.420.730	1.092.500	500.000	4.013.230
2003	2.844.287	1.920.000	1.000.000	5.764.287
2004	6.535.201	428.800	1.000.000	7.964.001
2005	18.672.936	2.276.862	1.050.000	21.999.798
2006	41.534.409	5.179.290	30.950.000	77.663.699
2007	64.230.921	6.157.120	36.726.000	107.114.041
2008	18.279.586	2.958.185	43.363.000	64.600.771
2009	19.914.532	2.032.860	31.260.000	53.207.392
2010	27.953.671	3.407.915	32.257.000	63.618.586
2011	30.895.364	3.499.880	30.477.000	64.872.244
2012	45.394.005	3.393.588	32.221.084	81.008.677
2013	56.027.584	7.129.690	51.123.140	114.280.414
2014	58.384.744	5.465.230	95.202.000	159.051.974
2015	58.861.367	4.981.436	68.236.600	132.079.403
2016	65.047.025	4.349.560	68.804.000	138.200.585
2017	101.676.747	3.826.412	132.866.800	238.346.959
2018	104.308.000	2.276.000	82.096.000	188.680.000
2019	100.914.848	3.054.188	106.031.960	210.000.996
2020	119.858.408	2.665.949	69.583.000	192.107.357

MERA TESPİT VE TAHDİT ÇALIŞMALARI

YILLAR İTİBARİYLE 1998-2020 MERA KANUNU KAPSAMINDA YAPILAN TESPİT VE TAHDİT, MİKTARLARI (ha)		
Yıl	**Tespit**	**Tahdit**
1999	97.788	73.481
2000	386.597	284.860
2001	634.482	460.644
2002	1.064.208	846.247
2003	1.428.221	249.229
2004	810.286	402.500
2005	690.026	244.673
2006	884.877	312.681
2007	1.056.656	453.955
2008	530.000	233.872
2009	619.562	253.042
2010	306.028	299.716
2011	205.621	211.471
2012	771.184	816.499
2013	659.950	617.519
2014	202.683	222.712
2015	414.637	288.368
2016	135.638	333.192
2017	86.122	208.110
2018	75.100	810.959
2019	636.828	415.440
2020	1.248.841	889.572
Toplam	**12.945.335**	**8.928.742**

BÖLGELER BAZINDA YAPILAN MERA ISLAH VE AMENAJMAN PROJELERİ (2000-2020)

Bölgeler	**Proje Sayısı**	**Proje Alanı (Dekar)**
KARADENİZ	454	2.786.696
MARMARA	277	597.164
AKDENİZ	177	766.162
EGE	207	437.541
GÜNEYDOĞU ANADOLU	155	665.465
İÇ ANADOLU	357	3.731.948
DOĞU ANADOLU	289	3.645.616
TOPLAM	**1.916**	**12.630.592**

MERA ALANLARININ DEĞİŞİMİ

BÖLGELER	1970 Köy Hizmetleri		1991 Tarım Sayımı		2001 TIK SAYIMI		1998-2020		Kuru Ot Verimi (Kg/ha)
	Alan (ha)	%	Alan (ha)	%	Alan (ha)	%	Alan (ha)	%	
EGE	1.027.900	1,32	615.900	0,79	802.879	1,03	440.166	0,56	600
MARMARA	463.600	0,59	564.100	0,72	552.662	0,71	287.943	0,37	600
AKDENİZ	1.002.400	1,29	434.300	0,56	659.334	0,85	569.546	0,73	500
İÇ ANADOLU	5.884.200	7,54	3.890.300	4,99	4.570.182	5,86	4.297.862	5,51	450
KARADENİZ	1.993.100	2,56	1.556.000	1,99	1.533.603	5,81	1.315.925	1,69	1.000
DOĞU ANADOLU	9.162.100	11,75	4.573.400	5,86	5.485.449	7,03	4.976.736	6,38	900
GÜNEY DOĞU ANADOLU	2.165.100	2,78	743.600	0,95	1.012.576	1,30	1.057.158	1,36	450

Not: Hesaplamada Türkiye'nin yüz ölçümü 78.000.000 hektar olarak alınmıştır.

YEM BİTKİLERİ EKİLİŞ ALANLARI (ha)

Genel Yem Bitkileri Ekiliş Alanlarındaki % Değişim (ha)						
Yıllar	**Yonca**	**Korunga**	**Fiğ**	**Mısır Silajı**	**Diğer**	**Toplam**
2002	260.000	99.000	234.227	155.000	10.023	758.250
2015	664.064	191.454	493.076	423.123	345.435	2.117.152
2016	652.259	194.338	495.514	425.775	350.272	2.118.158
2017	661.017	196.297	493.297	486.230	400.120	2.236.961
2018	636.954	181.937	434.490	472.643	517.097	2.243.121
2019	641.213	175.276	391.498	507.413	572.001	2.287.401
2020	662.889	174.495	375.944	526.261	718.460	2.458.049
2002- 2020 Değişim (%)	**155**	**76**	**61**	**240**	**7.068**	**224**

Kaynak : TÜİK

GÜBRE FİYATLARI-(TL/ton)

Yıllar	Gübre Cinsi					
	%21 A.S.	% 26 Can	%33 A.N	ÜRE	DAP	20.20.0
2003	214	253	276	340	427	314
2004	295	301	333	381	550	394
2005	276	324	344	463	553	411
2006	283	328	381	512	608	439
2007	362	385	451	662	798	542
2008	620	561	644	836	1839	1221
2009	358	480	527	693	758	572
2010	382	483	584	694	1011	679
2011	585	617	745	982	1498	1060
2012	641	761	880	1178	1465	1054
2013	623	813	920	1120	1330	960
2014	620	879	980	1159	1568	1062
2015	681	853	982	1176	1825	1260
2016	586	717	928	938	1337	966
2017	708	865	-	1156	1538	1096
2018	1011	978	-	1664	2383	1587
2019	1219	1222	-	2018	2654	1892
2020	1282	1435	-	2195	2647	1974

Kaynak: Bayi fiyatları, 30 İl (12 aylık ortalamaları temsil etmektedir.)

TÜRKİYE'DE KİMYEVİ GÜBRE TÜKETİMİ-(ton)

Yıllar										Değişim(%)
2002	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2019-2020
4.528.859	5.339.893	5.813.612	5.471.518	5.507.780	6.744.922	6.332.871	5.411.881	6.087.714	7.143.144	17

MAZOT FİYATLARI (TL/LT)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ort.
2002	0,94	0,94	0,96	1,00	1,03	1,06	1,13	1,17	1,21	1,24	1,23	1,25	1,09
2003	1,36	1,45	1,52	1,45	1,39	1,39	1,39	1,37	1,36	1,36	1,36	1,36	1,40
2004	1,37	1,41	1,41	1,45	1,48	1,55	1,59	1,63	1,74	1,72	1,8	1,8	1,55
2005	1,75	1,78	1,86	1,92	1,88	1,97	2,01	2,02	2,1	2,12	2,04	2,03	1,95
2006	2,06	2,06	2,08	2,14	2,25	2,37	2,41	2,36	2,3	2,24	2,2	2,3	2,22
2007	2,15	2,15	2,22	2,28	2,3	2,27	2,29	2,29	2,31	2,32	2,56	2,56	2,28
2008	2,53	2,62	4,57	5,67	4,46	3,17	3,18	2,89	2,82	2,77	2,71	2,44	2,82
2009	2,38	2,27	2,32	2,37	2,39	2,44	2,37	2,54	2,56	2,62	2,70	2,71	2,45
2010	2,91	2,88	2,94	2,98	2,95	2,97	2,93	2,95	2,96	2,97	3,01	3,14	2,97
2011	3,20	3,25	3,25	3,57	3,53	3,56	3,61	3,68	3,72	3,83	3,83	3,84	3,57
2012	3,84	3,84	3,96	3,97	3,79	3,65	3,73	3,86	4,01	4,28	4,16	4,11	3,84
2013	4,16	4,21	4,19	4,08	4,07	4,17	4,28	4,3	4,46	4,37	4,37	4,44	4,26
2014	4,56	4,65	4,53	4,34	4,34	4,45	4,44	4,45	4,38	4,31	4,03	3,89	4,36
2015	3,67	3,86	3,84	3,9	4,08	4,05	3,93	3,84	3,94	3,88	3,77	3,58	3,86
2016	3,4	3,44	3,58	3,6	3,82	3,87	3,8	3,74	4,02	4,2	4,15	4,47	3,84
2017	4,69	4,69	4,57	4,71	4,52	4,42	4,49	4,62	4,7	4,83	5,1	5,1	4,70
2018	5,17	5,13	5,28	5,61	5,69	5,75	5,75	6,05	6,36	6,4	6,38	5,97	5,80
2019	5,99	6,38	6,41	6,48	6,54	6,43	6,51	6,3	6,41	6,55	6,59	6,59	6,43
2020	6,63	6,49	6,00	5,33	5,35	5,71	5,95	6,14	6,05	6,18	6,34	6,68	6,07

Kaynak: Akaryakıt istasyonları (Petrol Ofisi, Opet), 30 İl Ort.

MAZOT FİYATLARI DEĞİŞİMİ (%)

2002-2003 % Değişim	2002-2008 % Değişim	2002-2009 % Değişim	2002-2010 % Değişim	2002-2011 % Değişim	2002-2012 % Değişim	2002-2013 % Değişim	2002-2014 % Değişim	2002-2015 % Değişim	2002-2016 % Değişim	2002-2017 % Değişim	2002-2018 % Değişim	2002-2019 % Değişim	2002-2020* % Değişim
27	157	124	170	226	259	288	298	252	250	329	428	486	454

TARIM HAVZALARI

İklim, toprak, topografya özellikleri bakımından birbirine benzer olan, ülkenin idari yapılanmasına uygun, yönetilebilir büyüklükte, tarım ürünlerinin ekolojik ve ekonomik olarak en uygun yetiştirilebildiği bölgeler tarım havzası olarak kabul edilmiş, 2009 yılında ülke genelinde 30 adet tarım havzası belirlenmiştir.

Ülkemiz için önemli stratejik ve arz açığı olan tarım ürünlerini öncelikle kendi kaynaklarımızdan karşılamak, desteklemelerin daha sağlıklı ve rasyonel dağılımını sağlamak amacıyla havza bazlı destekleme modeli oluşturulmuş, 2017 yılından itibaren uygulanan modelde tarımsal faaliyet yapılan her ilçe bir tarım havzası olarak kabul edilerek 945 tarım havzası belirlenmiştir.

Model kapsamında; Ülkemizde arz açığı bulunan, stratejik ve bölgesel önemi olan, insan beslenmesi ve sağlığı açısından önemli ve hayvansal üretimin ana girdisi olan yem ihtiyacını karşılayacak 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır.

DESTEKLEME KAPSAMINDAKİ ÜRÜNLER

HUBUBAT	Arpa, Buğday, Çavdar, Çeltik, Mısır (Dane), Tritikale, Yulaf
BAKLAGİL	Kuru Fasulye, Mercimek, Nohut
YAĞLI TOHUMLU BİTKİLER	Aspir, Ayçiçeği (Yağlık), Kanola, Pamuk (Kütlü), Soya
DİĞER ÜRÜNLER	Çay, Fındık, Zeytin – Zeytinyağı, Patates, Soğan (Kuru)
YEM BİTKİLERİ	Yonca, Korunga, Silajlık Mısır, Kılçıksız Brom, Domuz Ayrığı, Çok Yıllık Çim (Lolium Perenne), Kamışsı Yumak, Otlak Ayrığı, Ak Üçgül, Çayır Üçgülü, Gazal Boynuzu, Yapay Çayır Mera, Fiğ, Macar Fiği, Burçak, Mürdümük, Sorgum, Sudan Otu, Sorgum-Sudan Otu Melezi, Hayvan Pancarı, Yem Şalgamı, Yem Bezelyesi, Yem Baklası, İskenderiye Üçgülü, İtalyan Çimi, Arpa (yeşil ot), Buğday (yeşil ot), Çavdar (yeşil ot), Yulaf (yeşil ot), Tritikale (yeşil ot) ile bu tek yıllık yem bitkilerinden yapılan silajlar

İstatistiki veriler, ekim nöbeti (münavebe), iklim-toprak ve topografya verileri, su kısıtı verileri (mevcut su potansiyeli ve bitki su tüketimi), il-ilçe (Kamu, STK ve Üniversiteler) önerileri dikkate alınarak ürünlerin ekolojik ve ekonomik yetiştirilmesi için uygun olduğu havzalar belirlenmiştir.

Havza ürün desenlerine https://www.tarimorman.gov.tr/Sayfalar/Detay.aspx?OgeId=1096&Liste=Duyuru internet adresinden ulaşılmaktadır.

DESTEKLEME ÖDEMELERİ (Bin TL)

DESTEK KONUSU	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ALAN BAZLI TARIMSAL DESTEKLER	1.078,60	1.858,70	1.996,30	2.157,90	2.189,10	2.406,40	2.605,10	2.694,62	2.699,47	3.561,10	4.157,00	4.582,30
HAYVANCILIK DESTEKLERİ	230,7	252,9	292,8	293,5	311,4	334,4	338,4	344,59	435,21	507	851,5	800,54
FARK ÖDEMESİ DESTEKLERİ	2.002,10	2.071,50	2.503,40	2.378,70	2.641	2.481,40	2.726,90	3.128,78	3.927,94	3.623,51	4.602,48	5.373,54
TELAFİ EDİCİ ÖDEME KAPSAM. DESTEK.	69,5	76,7	82,2	98,8	111,7	120,8	139,4	168,4	189,06	206,12	262	288,95
DİĞER TARIMSAL AMAÇLI DESTEKLER	99,9	112,7	120,7	165	149,4	176,7	277,2	334,61	451,67	373,55	546,5	463,35
GENEL	**3.538,20**	**4.351,20**	**4.959,70**	**5.093,90**	**5.402,60**	**5.519,70**	**6.087,00**	**6.671**	**7.703**	**8.279,74**	**10.428,26**	**11.508,68**

31.12.2020 tarihi itibariyle